

ΕΤΟΣ 52ον

15 Φεβρουαρίου 2004

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 7 (2646)

ΤΟ «ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ»

*«Ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνί τούτων τῶν
ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε»*

Ἡ σημερινή εὐαγγελική περικοπή ἀναφέρεται περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη σάν εἰκόνα τῆς κρίσεως. Παρ' ὅλα αὐτὰ μᾶς λέγει κάτι οὐσιαστικό· ὄχι γιὰ τὸ θάνατο, τὴν καταδίκη ἢ τὴ σωτηρία, ἀλλὰ γιὰ τὴ ζωὴ.

Ὁ Θεὸς δὲ ρωτᾷ οὔτε τοὺς ἁμαρτωλοὺς οὔτε τοὺς δίκαιους τίποτε σχετικά μὲ τίς πεποιθήσεις τους ἢ μὲ τίς πατρειακές τους συνήθειες· αὐτὸ πού μετράει ὁ Κύριος εἶναι ὁ βαθμὸς τῆς ἀνθρωπιᾶς τους· «ἐπέινασα γάρ, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα καὶ ἐποτίσατέ με, ξένος ἦμην, καὶ συνηγάγετέ με, γυμνὸς καὶ περιεβάλητέ με, ἠσθένησα καὶ ἐπεσκέψασθέ με, ἐν φυλακῇ ἦμην, καὶ ἤλθετε πρὸς με».

Ἡ παραβολὴ τῆς κρίσεως θέτει σαφέστατα τὸ ὅτι θὰ κριθοῦμε γιὰ τὴν «πολιτεία» μας, γιὰ τὸ πῶς δηλαδὴ ζήσαμε ἀνάμεσα στοὺς ἀδελφοὺς μας. Καὶ γιὰ τὴν Ἐκκλησία αὐτὴ ἡ πολιτεία μας δὲν μπορεῖ νὰ vonθεῖ ἔξω ἀπὸ μία χριστοκεντρικὴ τοποθέτηση μέσα στὴν ἀδελφικὴ κοινωνία πού εἶναι ἔκφραση μιᾶς ζωῆς, ἡ ὁποία θεμελιώνεται στὴν ἔνωση μὲ τὸ Χριστὸ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι. Ἡ τελείωση τοῦ πιστοῦ ἐν κοινωνίᾳ εἶναι τὸ ἀδιάκοπο κήρυγμα τῶν πατέρων. Ἐρμηνεύοντας τὴν παύλιον φράση «μιμηταὶ μου γίνεσθε καθὼς καὶ ἐγὼ Χριστοῦ» ὁ ἅγιος Ἰωάννης Ὁ Χρυσόστομος, ἐρωτᾷ: «Καὶ πῶς εἶναι δυνατόν, νὰ γίνουμε μιμηταὶ Χριστοῦ; Μὲ τὸ νὰ φροντίζουμε γιὰ τὸ κοινὸ καλὸ καὶ νὰ μὴ ζητοῦμε τὰ τοῦ ἑαυτοῦ μας».

Ποίος εἶναι ὁ πλησίον;

Μέσα στὴ σημερινή εὐαγγελικὴ περικοπή ἀναπτύσσεται ἡ γνωστὴ καινοδιαθηκικὴ κοινωνικὴ κατηγορία τοῦ πλησίον. Μέσα στὴν Ἐκκλησία ἡ ἔννοια αὐτὴ δὲ γνωρίζει φραγμοὺς καὶ ὄρια. Πλησίον εἶναι ὁ κάθε ἄνθρωπος. Ἐκφράζει τὴν καθολικὴ συναδέλφωση ἐν Χριστῷ. Στὸ συνάνθρωπό μας διακρίνουμε τὸν ἴδιο τὸ Χριστό. Ἀγαπώντας τὸν πλησίον μας, ἀγαπᾶμε τὸ Χριστό, τοῦ Ὁποίου κάθε ἄνθρωπος εἶναι εἰκόνα. Μέσα στὴν Ἐκκλησία ὁ πλησίον μᾶς δίνει τὴ δυνατότητα νὰ ξεδιπλωθοῦμε καὶ νὰ βγοῦμε ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ μας, νὰ δραστηριοποιηθοῦμε στὴν ἀγάπη καὶ νὰ ξεπεράσουμε τὸ φόβο, πού ἔχει μέσα του τὴν κόλαση, καὶ με-

τά να περάσουμε στο χώρο της παραδείσιας κοινωνίας. Στο πρόσωπο του ἄλλου ὁ χριστιανὸς δὲ βλέπει τὸ κακὸ καὶ τὸ δαιμονικὸ πού μετατρέπει τὴ ζωὴ καὶ τὸν κόσμον σὲ θάνατο, ἀλλὰ στὸ πρόσωπο τοῦ πλησίον καὶ μάλιστα τοῦ «ἐλάχιστου ἀδελφοῦ» βλέπει τὴν ἀληθινὴ ζωὴ, τὸ Χριστὸ καὶ τὴν Ἀνάσταση.

Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ὁ ἱερός Χρυσόστομος, ὅταν μιλάει γιὰ τὸν πλησίον, μιλάει γιὰ τὸ «μυστήριον τοῦ ἀδελφοῦ». Ὁ δὲ ἅγιος Ἐφραίμ ὁ Σϋρος, τονίζει μὲ ἔμφαση πὼς ὅποιοι δὲν μπορεῖ νὰ ἀγαπήσει εἶναι οὐσιαστικά «βεβηλαμμένος κατὰ νοῦν». Μιὰ ἀγιότητα χωρὶς ἀγάπη καὶ χωρὶς κοινωνία μὲ τὸν πλησίον δαιμονοποιεῖ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν καθιστᾷ ξένο καὶ ἀποκομμένο ἀπὸ τὸ κοινωνικὸ σῶμα. Ἡ πραγματικὴ ἀγιοποίηση τοῦ ἀνθρώπου εἶναι οὐσιαστικά μιὰ πράξη ἀδελφοποιήσεως.

Ἡ ἀγάπη

Σ' αὐτὴν τὴν ἔννοια τοῦ πλησίον κρύβεται καὶ ἡ βαθύτερη σημασία τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης. Δὲν ἀγαπᾶμε κατὰ καθῆκον, ὅπως συνήθως λέμε. Ἡ ἀγάπη εἶναι ἡ ἀναπνοὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὁ φυσικὸς τρόπος τῆς υπάρξεώς του. Ἡ ἀγάπη δίνει τὴν ἀληθινὴ ἐπίγνωση τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἀγαπητικὴ δύναμη τῆς ψυχῆς, εἶναι ἡ κύρια δύναμη γιὰ τὴ θεογνωσία. Ἡ ἀγάπη προέρχεται ἀπὸ τὸ Θεό, «ὅτι ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν» (Α΄ Ἰωάν. 4,8). Ὁ Θεὸς δὲν ἔχει ὄρια, γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἀγάπη εἶναι ἄπειρη καὶ δὲ γνωρίζει μέτρο. Ἡ ἀγάπη εἶναι ἐκπλήρωση ὅλου τοῦ νόμου (ἅγιος Διάδοχος Φωτικῆς).

Ἡ ἀγάπη σήμερα

Ἡ ἀλλοτρίωση πού σήμερα πραγματοποιεῖται σ' ὅλες τὶς μορφές τῆς ζωῆς εἶναι ἐνδεικτικὴ τοῦ κόσμου πού ἔρχεται. Ἀλλὰ καὶ ἀποκαλυπτικὴ τῆς ταυτότητας τοῦ ἀνθρώπου τοῦ αὔριο, πού ἀπὸ σήμερα δημιουργεῖ μιὰ αὐτοσυνειδησία χωρὶς Θεό, χωρὶς ἀγάπη καὶ ἐνάντια σὲ κάθε ἔννοια κοινότητας καὶ κοινωνίας προσώπων.

Ἡ μόνη διέξοδος εἶναι ἡ ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ καὶ πράξη, ἡ μυστηριακὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Γιατί ἡ ζωὴ μας στὸν ὀρθόδοξο χώρο εἶναι προέκταση τῆς Λατρείας. Εἶναι «λειτουργία μετὰ τὴ λειτουργία». Ἄν ἡ ζωὴ μας δὲν εἶναι ἄμεσα καὶ ὀργανικά συνδεδεμένη μὲ τὴ λατρεία, ἂν δὲν εἶναι εὐχαριστία καὶ δοξολογία, δὲν μπορεῖ νὰ ὀνομάζεται ὀρθόδοξη ζωὴ. Τότε ἀποδεικνύεται ὅτι καὶ ἡ κοινωνικὴ μας ζωὴ δὲν εἶναι παρὰ ἐξωτερικὴ συμβατικότητα, τυπικὴ καὶ ἀνούσια, πού ἀποβαίνει «εἰς κρῖμα καὶ κατάκριμα καὶ ὄχι εἰς σωτηρίαν».

Οἱ Χριστιανοὶ δὲν εἶναι ἔξω ἀπὸ τὰ δεινὰ τοῦ κόσμου καὶ τὶς θλίψεις τῶν ἀνθρώπων. Εἴμαστε μάρτυρες μιᾶς δαιμονικῆς καταστάσεως, πού ἀποτελεῖ πρόσκληση καὶ πρόκληση στὴ χριστιανικὴ μας ἀγάπη, στὸν πλοῦτο καὶ στὴ δύναμὴ

15 Φεβρουαρίου 2004: ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΕΩ
Ὀνσιμου ἀποστόλου († 109), Εὐσεβίου ὁσίου († ε΄ αἰ.), Μαῖωρος μάρτυρος,
Ἀνθίμου ὁσίου (τοῦ Βαγιάνου) τοῦ ἐν Χίφῳ († 1960).
Ἦχος: β΄ – Ἑωθινόν: Β΄ – Ἀπόστολος: Α΄ Κορ. ν΄ 8 - θ΄ 2 – Εὐαγγέλιον: Ματθ. κε΄ 31-46.
Ἡ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ: 22 Φεβρουαρίου, Τῆς Τυρινῆς.
Ἀπόστολος: Ρωμ. ιγ΄ 11 - ιδ΄ 4 – Εὐαγγέλιον: Ματθ. ζ΄ 14-21.

Μετάφραση τῆς Εὐαγγελικῆς περικοπῆς

Εἶπεν ὁ Κύριος: «Ὅταν δέ ἔλθῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέ ὄλην του τὴν δόξαν καὶ ὅλοι οἱ ἄγγελοι μαζί του, τότε θὰ καθήσῃ εἰς τὸν θρόνον τῆς δόξης του καὶ θὰ μαζευθοῦν ἐνώπιόν του ὅλα τὰ ἔθνη καὶ θὰ χωρίσῃ τοὺς μὲν ἀπὸ τοὺς δέ, ὅπως ὁ βοσκὸς χωρίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τὰ κατσίκια, καὶ θὰ τοποθετήσῃ τὰ μὲν πρόβατα πρὸς τὰ δεξιὰ του, τὰ δέ κατσίκια πρὸς τὰ ἀριστερά του. Τότε θὰ πῆ ὁ βασιλεὺς εἰς ἐκείνους πού θὰ εἶναι πρὸς τὰ δεξιὰ, “Ἐλᾶτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πατέρα μου, κληρονομήσατε τὴν βασιλείαν, ἡ ὁποία εἶναι ἐτοιμασμένη γιὰ σᾶς ἀπὸ τὸν καιρὸν τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου. Διότι ἐπέινασα καὶ μοῦ ἐδώκατε νὰ φάγω, ἐδίψασα καὶ μ’ ἐποίησατε, ξένος ἤμουν καὶ μ’ ἐπήρατε εἰς τὸ σπίτι, γυμνὸς ἤμουν καὶ μ’ ἐνδύσατε, ἀρρώστισα καὶ μ’ ἐπισκεφθήκατε, εἰς τὴν φυλακὴν ἤμουν καὶ ἤλθατε σ’ ἐμέ”. Τότε θὰ τοῦ ἀποκριθοῦν οἱ δίκαιοι καὶ θὰ ποῦν, “Κύριε, πότε σέ εἶδαμε νὰ πεινᾷς καὶ σ’ ἐθρέψαμε ἢ νὰ διψᾷς καὶ σ’ ἐποίησαμε; Πότε δέ σέ εἶδαμε ξένον καὶ σ’ ἐπήραμε εἰς τὸ σπίτι ἢ γυμνόν καὶ σ’ ἐνδύσαμε; Πότε σέ εἶδαμε ἀρρωστον ἢ φυλακισμένον καὶ ἤλθαμε σ’ ἐσέ;”. Ὁ βασιλεὺς θὰ ἀπαντήσῃ καὶ θὰ τοὺς πῆ, “Ἀλήθεια σᾶς λέγω, **ὄ,τι ἐκάνατε εἰς ἕνα ἀπὸ τούτους τοὺς ἀσήμεντους ἀδελφοὺς μου, σ’ ἐμέ τὸ ἐκάνατε**”. Τότε θὰ πῆ καὶ σ’ ἐκείνους, πού θὰ εἶναι πρὸς τὰ ἀριστερά, “Φύγετε ἀπ’ ἐμέ, καταραμένοι, εἰς τὴν αἰωνία φωτιά, πού ἔχει ἐτοιμασθῆ διὰ τὸν διάβολον καὶ τοὺς ἀγγέλους του, διότι ἐπέινασα καὶ δέν μοῦ ἐδώκατε νὰ φάγω, ἐδίψασα καὶ δέν μ’ ἐποίησατε, ξένος ἤμουν καὶ δέν μ’ ἐπήρατε εἰς τὸ σπίτι, γυμνὸς ἤμουν καὶ δέν μ’ ἐνδύσατε, ἀσθενὴς ἤμουν καὶ φυλακισμένος καὶ δέν μ’ ἐπισκεφθήκατε”. Τότε θὰ ἀποκριθοῦν καὶ αὐτοὶ καὶ θὰ ποῦν, «Κύριε, πότε σέ εἶδαμε νὰ πεινᾷς ἢ νὰ διψᾷς καὶ νὰ εἶσαι ξένος ἢ γυμνός ἢ ἀσθενὴς ἢ φυλακισμένος καὶ δέν σέ ὑπηρετήσαμε;”. Τότε θὰ ἀποκριθῆ εἰς αὐτοὺς καὶ θὰ πῆ, “Ἀλήθεια σᾶς λέγω, ὄ,τι δέν ἐκάνατε εἰς ἕνα ἀπὸ τοὺς ἀσήμεντους τούτους, οὐτε εἰς ἐμέ ἐκάνατε”. Καὶ αὐτοὶ θὰ μεταβοῦν εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δέ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον».

(Ἐκ τῆς μεταφράσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης τῶν ἀειμνήστων καθηγ. Β. Βέλλη, Ἀρχιμ. Εὐδ. Ἀντωνιάδου, Ἀμ. Ἀλιβιζάτου, Γερ. Κονιδάρη, Ἔκδ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ).

της. Μακάριος, λοιπόν, ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος λογαριάζει κάθε ἄνθρωπο σάν Θεό, μετὰ τὸ Θεό (ὁσιος Νεῖλος).

Σ’ ἕνα ἀρχαῖο ἐκκλησιαστικὸ κείμενο διαβάζουμε ὅτι «ἐκεῖνος πού ἐξαρπάζει μιὰ ψυχὴ ἀπὸ τὴν ἀνάγκη καὶ τὰ δεινά, τὴ στέρνηση καὶ τὰ βάσανα, στὰ ὁποῖα βρίσκεται, αὐτὸς προορίζει στὸν ἑαυτό του μεγάλην χαρὰ. Ὅπως καὶ ἀντίθετα, ἐκεῖνος πού γνωρίζει τὴ συμφορὰ τοῦ ἀνθρώπου πού βρίσκεται σέ κάθε εἶδους ἀνάγκη καὶ δέν τὸν ἐξαρπάζει ἀπ’ αὐτὴν τὴν κατάστασιν αὐτὸς διαπραττεῖ μεγάλην ἁμαρτία καὶ γίνεται ἔνοχος γιὰ τὴν ἀπώλειά του. Μιὰ ἄρνηση ἢ ἀναβολὴ αὐτῆς τῆς στάσης μας, στὸ νὰ πράττουμε δηλαδὴ τὸ ἀγαθὸ στοὺς ἀδελφοὺς μας, ἔχει σάν συνέπεια νὰ παραμείνουμε ἔξω ἀπὸ τὴν Βασιλείαν».

Εἶθε ἡ Χάρη τοῦ Θεοῦ νὰ αἰχμαλωτίζει τὸ νοῦ μας εἰς ἀγάπην Θεοῦ καὶ τὸ Πανάγιο Πνεῦμα νὰ μᾶς χαρίζει καὶ νὰ μᾶς διδάσκει τὴν ἀληθινὴ ἀγάπην.

† Ὁ Φ.Ἀ.

Λειτουργικά στιγμιότυπα (50)

ΤΟ ΑΝΤΙΔΩΡΟ

Ὁ χορός κλείνει τὴν εὐχή τοῦ ἱερέα μέ τὸ «Ἀμήν» καὶ ψάλλει τρεῖς φορές, σάν τὸ συντομώτατο ὕμνο, τὰ λόγια τοῦ Ἰώβ· «*Εἶπ τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος*». Ὁ ἱερέας μπαίνοντας στό ἱερό Βῆμα καὶ πηγαίνοντας σὴν πρόθεση, ὅπου τώρα εἶναι ἀφημένο τὸ ἅγιο Ποτήριο, λέει χαμηλόφωνα τὴν εὐχή· «*Τὸ πλήρωμα τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν αὐτὸς ὑπάρχων, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πληρώσας πᾶσαν τὴν πατρικὴν οἰκονομίαν, πλήρωσον χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας ἡμῶν πάντοτε, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν*».

Ὁ λειτουργὸς πλένει τὰ χέρια του στό νιπτήρα καὶ βγαίνει νά μοιράσῃ τὸ ἀντίδωρο. Οἱ πιστοὶ δὲν ἔφυγαν ἀκόμα καὶ περιμένουν, «*ἵνα λάβωσιν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ ἱερατεύσαντος τὸ καλούμενον ἀντίδωρον*». Τὸ ἀντίδωρο εἶναι ἡ εὐλογία ἀντὶ γιὰ τὸ μεγάλο δῶρο, πού εἶναι ἡ θεία Κοινωνία, καὶ μοιράζεται σὲ ὅλους τοὺς πιστοὺς, καὶ μάλιστα σ' ἐκείνους πού δὲν κοινώνησαν. Ἡ προσφορά, ἀπὸ τὴν ὁποία βγήκε ὁ Ἀμνός καὶ συμβολίζει τὸ παρθενικό σῶμα τῆς Παναγίας καὶ οἱ ἄλλες προσφορές, ἀπὸ τίς ὁποῖες βγήκαν οἱ μερίδες τῆς Θεοτόκου καὶ τῶν Ἀγίων, κόβονται καὶ μοιράζονται στό λαό. Σ' ἐκείνους πού πρόσφεραν τὰ δῶρα γιὰ τὴ θεία Λειτουργία εἶναι ἡ ἀντιπροσφορά «*πλήρης ἀγιωσύνης ἐκ τῶν Ἀγίων*», ἀπὸ τὰ δῶρα δηλαδή πού προσφέρθηκαν στό Θεό. Ὁ ἅγιος Συμεὼν Θεσσαλονίκης λέει ἐδῶ τὸ ἐξῆς πολὺ ψυχολογημένο· «*Ἐπεὶ δὲ καὶ δι' αἰσθητῶν τινῶν ὡς σῶμα περικειμένους τὸν ἀγιασμόν ἔδει λαβεῖν, διὰ τοῦ ἀντιδώρου γίνεται*». Ὅλοι οἱ πιστοὶ ἀγιάζονται μέ τὴ θεία ἱεραργία, ἀλλὰ καὶ αἰσθητότερα παίρνουν στό τέλος τὴν εὐλογία μέ τὸ ἀντίδωρο.

† Σ.Κ.Δ.

ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ «ΦΩΝΗΣ ΚΥΡΙΟΥ»: 1) Κάθε Σάββατο καὶ ὥρα 6.00 μ.μ. γίνεται τὸ κήρυγμα τῆς «Φωνῆς Κυρίου», στὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγίας Εἰρήνης (ὁδ. Αἰόλου) Ἀθήνα. Προηγεῖται ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἱ. Εσπερινοῦ, σὴν ὁποία περιστασιακῶς θά χοροσταεῖ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος καὶ θά ὀμιλεῖ. 2) Κάθε Δευτέρα καὶ ὥρα 4.30 μ.μ. γίνεται τὸ κήρυγμα τῆς «Φωνῆς Κυρίου» στὸν Ἱ. Προσκυνηματικὸ Ναὸ Ἁγίας Βαρβάρας στὸν ὁμώνυμο Δῆμο Ἀττικῆς. Προηγεῖται ἡ Παράκληση τῆς Ἁγίας καὶ ὀμιλεῖ ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Φαναρίου κ. Ἀγαθάγγελος.

«ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ», ἑβδομαδιαῖο φύλλο ὀρθοδόξου πίστεως καὶ ζωῆς τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Ἱαοῦ 1, 115 21 Ἀθήνα. Ἐκδότης - Διευθυντής· Ἐπίσκοπος Φαναρίου Ἀγαθάγγελος. Σύνταξη, τηλ. 210.7272.331. Διεκπεραίωση, τηλ. 210.7272.388. Ἐπὶ τῶν ἱερῶν ναῶν διανέμεται δωρεάν. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἡ «ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ» σ' ὅλο τὸν κόσμον ἴντερνετ: <http://www.apostoliki-diakonia.gr>